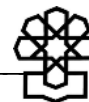

**روند تغییر اعتبارات تملک دارایی‌های
سرمایه‌ای برنامه‌های راهبری انرژی -
بهینه‌سازی امور انرژی**

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. برنامه راهبری امور انرژی
۳	۲. برنامه راهبری امور بهینه‌سازی امور انرژی
۴	۳. برنامه راهبری امور نفت و گاز
۵	۴. برنامه تأسیسات گاز
۱۲	نتیجه‌گیری

روند تغییر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های راهبری انرژی - بهینه‌سازی امور انرژی

چکیده

فصل انرژی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ دارای ۱۳ ردیف برنامه کلان می‌باشد که در این گزارش به‌طور مشخص به چهار برنامه آن پرداخته شده است. یکی از این برنامه‌ها، برنامه راهبری امور انرژی است که میزان اعتبارات آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹، ۱۶ درصد رشد داشته است. برنامه بعدی برنامه راهبری امور بهینه‌سازی انرژی است که میزان اعتبارات آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹، ۱۱ درصد کاهش داشته است. همچنین میزان اعتبارات برنامه راهبری امور نفت و گاز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه ۱۳۸۹، ۱۰ درصد رشد داشته است، اما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتبارات برنامه تأسیسات گاز رشد محسوسی نداشته است. برآورد عملکرد محاسبه شده مربوط به اعتبارات مالی است و برای قضاوت بهتر لازم است عملکرد فیزیکی و مالی مورد مقایسه قرار گیرد. به‌طور کلی می‌توان اظهارنظر کرد که عملکرد فیزیکی برنامه‌ها نسبت به عملکرد مالی کمتر است.

مقدمه

به‌طور کلی در این گزارش روند تغییر و برآورد عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های راهبری انرژی - بهینه‌سازی امور انرژی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ مورد بررسی قرار گرفته و برآورد عملکرد محاسبه شده مربوط به اعتبارات مالی است که جزئیات آن ارائه شده است.

روند تغییر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در برنامه‌های راهبری امور انرژی - بهینه‌سازی انرژی - راهبری امور نفت و گاز - تأسیسات گاز

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور فصل انرژی دارای ۱۳ ردیف برنامه کلان است که در این گزارش چهار برنامه آن مورد بررسی قرار گرفته است. این برنامه‌ها شامل برنامه راهبری امور

انرژی، برنامه راهبردی امور بهینه‌سازی انرژی، برنامه راهبردی امور نفت و گاز و برنامه تأسیسات گاز می‌باشد که در جدول ۱ آمده است. هرکدام از این برنامه‌ها دارای طرح‌های مختلفی به‌منظور دستیابی به اهداف فصل انرژی هستند. در مجموع برای برنامه‌های سیزده‌گانه فصل انرژی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰، تعداد ۷۳ طرح تعریف شده است که از این تعداد ۱۰ طرح آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. اطلاعات مربوط به این برنامه‌ها در جدول ۲ آمده است.

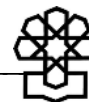
مطابق اطلاعات مندرج در جدول ۱، مجموع عملکرد اعتبار تا پایان سال ۱۳۸۸ و اعتبار مصوب سال ۱۳۸۹ برنامه راهبردی امور انرژی معادل ۱۹۵,۱۴۴ میلیون ریال برآورد می‌شود، که برابر ۸۲ درصد کل اعتبار مربوط به این برنامه است. مجموع عملکرد اعتبار تا پایان سال ۱۳۸۸ و اعتبار مصوب سال ۱۳۸۹ برنامه راهبردی امور بهینه‌سازی انرژی معادل ۳,۸۸۶,۰۱۲ میلیون ریال برآورد می‌شود، که برابر ۷۵ درصد کل اعتبار این برنامه است.

مجموع عملکرد اعتبار تا پایان سال ۱۳۸۸ و اعتبار مصوب سال ۱۳۸۹ برنامه راهبردی امور نفت و گاز معادل ۲۵,۹۶۴ میلیون ریال برآورد می‌شود، که برابر ۸۷ درصد کل اعتبار این برنامه است.

مجموع عملکرد اعتبار تا پایان سال ۱۳۸۸ و اعتبار مصوب سال ۱۳۸۹ برنامه تأسیسات گاز معادل ۹۳۱,۳۹۱ میلیون ریال برآورد می‌شود، که برابر ۸۰ درصد کل اعتبار این برنامه است. لازم به‌ذکر است که برآورد عملکرد فوق، مالی است و لازم است عملکرد فیزیکی با آن مقایسه شود که نیاز به اطلاعات دقیق در مورد پیشرفت فیزیکی طرح‌ها دارد. ولی به‌طور کلی می‌توان اظهار نظر کرد که عملکرد فیزیکی نسبت به عملکرد مالی کمتر است. جزئیات مربوط به برنامه‌های چهارگانه به‌صورت زیر است:

۱. برنامه راهبردی امور انرژی

این برنامه شامل یک طرح با عنوان احداث و تجهیز آزمایشگاه اجرای استانداردها است. این برنامه با شماره طبقه‌بندی ۴۰۶۱۷۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ است و اعتبار آن در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به میزان ۱۶ درصد رشد داشته است. اعتبار پرداختی و مصوب به این برنامه تا پایان سال ۱۳۸۹، ۸۲ درصد از کل اعتبار برآورد شده بوده است. مطابق اطلاعات مندرج در جدول ۲، سال شروع طرح ۱۳۸۰ و سال اتمام آن ۱۳۹۰ است. برآورد سال ۱۳۹۰ این طرح معادل ۴۱,۷۰۸ میلیون ریال می‌باشد. همچنین کل اعتبار این طرح ۲۳۶,۸۲۵ میلیون ریال برآورد شده است.

۲. برنامه راهبردی امور بهینه‌سازی امور انرژی

این برنامه شامل ۷ طرح است که با شماره طبقه‌بندی ۴۰۶۱۸۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ آمده است و اعتبار آن در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به میزان ۱۱ درصد کاهش داشته است. اعتبار پرداختی و مصوب این برنامه تا پایان سال ۱۳۸۹، ۷۵ درصد بوده است. تاکنون به‌رغم عملکرد مالی، عملاً نتیجه مطلوبی از بهینه‌سازی امور انرژی حاصل نشده است. درخصوص برنامه‌های طرح مذکور براساس اطلاعات جدول ۲ می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۲-۱. طرح فناوری انرژی‌های نو - بهینه‌سازی مصرف انرژی

سال شروع این طرح ۱۳۷۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۱ است. برآورد اعتبار آن در سال ۱۳۹۰ به میزان ۲۸۹,۸۲۴ میلیون ریال می‌باشد که در صورت تحقق برآورد این برنامه، برای سال ۱۳۹۱ طرح با اعتبار ۱,۶۸۰,۵۲۳ میلیون ریال به اتمام می‌رسد.

۲-۲. طرح ترویج صرفه‌جویی و یارانه گازرسانی خانوارهای مستمند - بهینه‌سازی مصرف انرژی

سال شروع طرح سال ۱۳۷۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۰ است. پیش‌بینی اعتبار لازم برای سال ۱۳۹۰ آن ۱۹,۳۳۰ میلیون ریال می‌باشد. همچنین کل اعتبار این طرح ۱۴۳,۸۰۹ میلیون ریال است.

۲-۳. یارانه سود تسهیلات و وجوه اداره شده برای کاهش شدت انرژی - بهینه‌سازی مصرف انرژی

سال شروع این طرح ۱۳۷۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۰ است. برآورد سال ۱۳۹۰ آن ۳۲۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد. همچنین کل اعتبار این طرح ۹۶۷,۶۰۲ میلیون ریال برآورد شده است. تاکنون در زمینه کاهش شدت انرژی عملکرد قابل قبولی ملاحظه نمی‌شود.

۲-۴. توسعه استفاده از لامپ‌های کم‌مصرف - بهینه‌سازی انرژی

سال شروع طرح ۱۳۷۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۰ است. پیش‌بینی اعتبار لازم برای سال ۱۳۹۰ آن ۱۸۳,۸۸۱ میلیون ریال می‌باشد. همچنین کل اعتبار این طرح ۲,۱۷۳,۴۰۱ میلیون ریال می‌باشد. در این زمینه عملکرد فیزیکی بالنسبه مناسب بوده است.

۲-۵. توسعه فناوری پیل سوختی

سال شروع طرح ۱۳۸۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۲ است. پیش‌بینی اعتبار لازم برای سال ۱۳۹۰ این طرح ۱۸,۰۴۹ میلیون ریال می‌باشد که در صورت تحقق سالیانه ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار برای این طرح در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ این طرح با اعتبار ۴۳,۰۹۸ میلیون ریال به اتمام می‌رسد.

۲-۶. مطالعه افزایش راندمان نیروگاه‌های کشور

سال شروع این طرح ۱۳۸۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۲ است. پیش‌بینی اعتبار لازم برای سال ۱۳۹۰ این طرح ۱۱,۵۲۹ میلیون ریال می‌باشد که در صورت تخصیص سالیانه ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار برای این طرح در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، طرح با اعتبار ۴۰,۱۹۲ میلیون ریال به اتمام می‌رسد. عملاً با اجرای این طرح راندمان نیروگاه‌ها سالیانه حدود ۱ درصد افزایش می‌یابد.

۲-۷. ایجاد فراسامانه ملی هوشمند اندازه‌گیری و مدیریت انرژی

سال شروع این طرح ۱۳۸۹ و سال اتمام آن ۱۳۹۴ است. پیش‌بینی اعتبار این طرح برای سال ۱۳۹۰ به میزان ۴۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که در صورت تخصیص سالیانه ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار برای این طرح طی سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۴، طرح مذکور با اعتبار ۱۲۰,۰۰۰ میلیون ریال به اتمام می‌رسد. این طرح تاکنون در حد پایلوت اجرا شده است. این طرح در راستای دستیابی به اجرای تکلیف مندرج در بند «ج» ماده (۱۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه است.

۳. برنامه راهبری امور نفت و گاز

این برنامه شامل یک طرح با عنوان تحقیق و پژوهش در امور نفت و گاز است. که با شماره طبقه‌بندی ۴۰۶۱۹۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ است و اعتبار آن در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به میزان ۱۰ درصد رشد داشته است. اعتبار پرداختی و مصوب به این برنامه تا پایان سال ۱۳۸۹، ۸۷ درصد از کل اعتبار برآورد شده است. طرح تحقیق و پژوهش در امور نفت و گاز در راستای دستیابی به اجرای تکلیف مندرج در بند «د» ماده (۱۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه است.

۴. برنامه تأسیسات گاز

این برنامه شامل یک طرح با عنوان گازرسانی به روستاهای کشور است. اعتبارات مربوط به این برنامه با شماره طبقه‌بندی ۴۰۶۲۲۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به میزان ۰/۱۱ درصد رشد داشته، کل اعتبار پرداختی و مصوب به این طرح تا پایان سال ۱۳۸۹، ۸۰ درصد از کل اعتبار برآورد شده بوده است و با توجه به اینکه طبق برنامه باید در سال ۱۳۹۰ به اتمام برسد، با پرداخت کل اعتبار برآورد شده تا سال ۱۳۹۰، مجموع اعتبار برآورد شده تأمین می‌شود. تاکنون در زمینه گازرسانی به روستاها اقدامات مؤثری انجام شده است. این برنامه در راستای دستیابی به هدف مندرج در بند «د» ماده (۱۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه است.

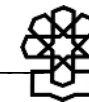

جدول ۱. مقایسه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های راهبردی امور انرژی - بهینه‌سازی انرژی

(مبالغ به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	لایحه بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	سال شروع	سال خاتمه	جمع عملکرد سال‌های قبل	پرداختی سال ۱۳۸۸	مصوب سال ۱۳۸۹	عملکرد تا پایان سال ۱۳۸۸ و مصوب ۱۳۸۹	درصد پرداختی از کل اعتبار طرح ملی	جمع کل
۴۰۶۱۷	برنامه راهبردی امور انرژی	۳۶,۰۹۸	۴۱,۷۰۸	۱۶	۱۳۸۰	۱۳۹۰	۱۰۹,۰۴۶	۵۰,۰۰۰	۳۶,۰۹۸	۱۹۵,۱۴۴	۸۲	۲۳۶,۸۵۲
۴۰۶۱۸	برنامه راهبردی امور بهینه‌سازی انرژی	۹۸۸,۰۸۶	۸۸۲,۶۱۳	-۱۱	۱۳۷۹	۱۳۹۱	۱,۹۲۵,۰۴۵	۹۷۲,۸۸۱	۹۸۸,۰۸۶	۳,۸۸۶,۰۱۲	۷۵	۵,۱۶۸,۶۲۵
۴۰۶۱۹	برنامه راهبردی امور نفت و گاز	۳,۳۹۳	۳,۷۳۲	۱۰	۱۳۸۴	۱۳۹۰	۱۷,۰۳۰	۵,۵۴۱	۳,۳۹۳	۲۵,۹۶۴	۸۷	۲۹,۶۹۶
۴۰۶۲۲	برنامه تأسیسات گاز	۳۰۸,۸۷۱	۳۰۹,۱۹۶	۰/۱۱	۱۳۸۷	۱۳۹۰	۳۶۶,۰۰۰	۲۶۳,۵۲۰	۳۰۸,۸۷۱	۹۳۸,۳۹۱	۷۵	۱,۲۴۷,۵۸۷
	جمع	۱,۳۳۶,۴۴۸	۱,۲۳۷,۲۴۹	-	-	-	-	۱,۲۹۱,۹۴۲	۱,۳۳۶,۴۴۸	۵,۰۴۵,۵۱۱	۸۰	—

مأخذ: لایحه بودجه ۱۳۹۰ کل کشور.

جدول ۲. اعتبار طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ملی در سال ۱۳۹۰

(مبالغ به میلیون ریال)

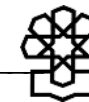
شماره طبقه‌بندی	عنوان	سال شروع	سال اتمام	جمع عملکرد سال‌های قبل	پرداختی سال ۱۳۸۸	مصوب سال ۱۳۸۹	برآورد سال ۱۳۹۰	برآورد سال‌های بعد	جمع کل
۴۰۶۱۷۰۰۰	برنامه راهبردی امور انرژی			۱۰۹,۰۴۶	۵۰,۰۰۰	۳۶,۰۹۸	۴۱,۷۰۸	۰	۲۳۶,۸۵۲
۴۰۶۱۷۰۰۲	احداث و تجهیز آزمایشگاه اجرای استانداردها	۱۳۸۰	۱۳۹۰	۱۰۹,۰۴۶	۵۰,۰۰۰	۳۶,۰۹۸	۴۱,۷۰۸	۰	۲۳۶,۸۵۲
۴۰۶۱۸۰۰۰	برنامه راهبردی امور بهینه‌سازی انرژی			۱,۹۲۵,۰۴۵	۹۷۲,۸۸۱	۹۸۸,۰۸۶	۸۸۲,۶۱۳	۴۰۰,۰۰۰	۵,۱۶۸,۶۲۵
۴۰۶۱۸۰۰۱	فناوری انرژی‌های نو - بهینه‌سازی مصرف انرژی	۱۳۷۹	۱۳۹۱	۶۵۲,۶۶۸	۲۲۰,۰۰۰	۲۱۸,۰۳۱	۲۸۹,۸۲۴	۳۰۰,۰۰۰	۱,۶۸۰,۵۲۳
۴۰۶۱۸۰۰۲	ترویج صرفه‌جویی و یارانه گازرسانی خانوارهای مستمند - بهینه‌سازی مصرف انرژی	۱۳۷۹	۱۳۹۰	۷۳,۴۵۸	۲۹,۶۳۰	۲۱,۳۹۱	۱۹,۳۳۰	۰	۱۴۳,۸۰۹
۴۰۶۱۸۰۰۵	یارانه سود تسهیلات و وجوه اداره‌شده برای کاهش شدت انرژی - بهینه‌سازی مصرف انرژی	۱۳۷۹	۱۳۹۰	۶۶,۴۴۰	۳,۶۰۰	۵۷۷,۵۶۲	۳۲۰,۰۰۰	۰	۹۶۷,۶۰۲
۴۰۶۱۸۰۰۷	توسعه استفاده از لامپ‌های کم‌مصرف - بهینه‌سازی مصرف انرژی	۱۳۷۹	۱۳۹۰	۱,۱۳۲,۴۷۹	۷۱۲,۶۵۱	۱۴۴,۳۹۰	۱۸۳,۸۸۱	۰	۲,۱۷۳,۴۰۱
۴۰۶۱۸۰۱۱	توسعه فناوری پیل سوختی	۱۳۸۸	۱۳۹۰	۰	۷,۰۰۰	۱۸,۰۴۹	۱۸,۰۴۹	۰	۴۳,۰۹۸
۴۰۶۱۸۰۱۲	مطالعه افزایش راندمان نیروگاه‌های کشور	۱۳۸۹	۱۳۹۲	۰	۰	۸,۶۶۳	۱۱,۵۲۹	۲۰,۰۰۰	۴۰,۱۹۲
۴۰۶۱۸۰۱۴	ایجاد فراسامانه ملی هوشمند اندازه‌گیری و هویت انرژی	۱۳۹۰	۱۳۹۴	۰	۰	۰	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰
۴۰۶۱۹۰۰۰	برنامه راهبردی امور نفت و گاز			۱۷,۰۳۰	۵,۵۴۱	۳,۳۹۳	۳,۷۳۲	۰	۲۹,۶۹۶
۴۰۶۱۹۰۰۱	تحقیق و پژوهش در امور نفت و گاز	۱۳۸۴	۱۳۹۰	۱۷,۰۳۰	۵,۵۴۱	۳,۳۹۳	۳,۷۳۲	۰	۲۹,۶۹۶
۴۰۶۲۲۰۰۰	برنامه تأسیسات گاز			۳۶۶,۰۰۰	۲۶۳,۵۲۰	۳۰۸,۸۷۱	۳۰۹,۱۹۶	۰	۱,۲۴۷,۵۸۷
۴۰۶۲۲۰۰۴۳	گازرسانی به روستاهای کشور	۱۳۸۷	۱۳۹۰	۳۶۶,۰۰۰	۲۶۳,۵۲۰	۳۰۸,۸۷۱	۳۰۹,۱۹۶	۰	۱,۲۴۷,۵۸۷

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.

جدول ۳. انطباق برخی مواد قانون برنامه پنج‌ساله توسعه با لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور

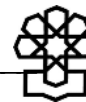
ردیف	(ماده/تبصره/بند/جزء)	رویکردهای برنامه پنجم در حوزه نفت و گاز	نتیجه انطباق مواد قانون برنامه پنجم با لایحه بودجه سال ۱۳۹۰
۱	ماده (۸۴)	تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی از طریق تشکیل صندوق ملی توسعه.	در اجزای «الف» و «ب» بند «۱۲» به‌صورت کلی ذکر شده است. در جزء «ج» بند «۱۲» به صراحت ذکر شده و حکم ماده برای تشکیل صندوق توسعه ملی رعایت شده است.
۲	بند «ح» ماده (۸۴)	تعیین منابع صندوق توسعه ملی از جمله، حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت خام، و میعانات گازی، گاز و فرآورده‌های نفتی) در سال‌های برنامه و تعیین مبلغ آن در قوانین بودجه سنواتی، حداقل بیست درصد (۲۰٪) ارزش صادرات تهاتری اقلام فوق‌الذکر، افزایش سهم واریزی از منابع بندهای «۱» و «۲» هر سال به میزان سه واحد درصد، پنجاه درصد (۵۰٪) مانده نقدی حساب ذخیره ارزی در پایان سال ۱۳۸۹ و سال‌های بعد، منابع قابل تحصیل از بازارهای پولی بین‌المللی با مجوز هیئت امنای با رعایت قوانین مربوط، درآمد حاصل از سود موجودی حساب صندوق در بانک مرکزی، معادل میانگین نرخ سود سپرده‌های بانک مرکزی در بازارهای خارجی با محاسبه و پرداخت هر سه ماه یکبار، و ...	کلیه منابع و دریافت‌های حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی پس از کسر بازپرداخت‌های بیع متقابل به حساب‌های خزانه‌داری کل واریز کند. از این مبلغ واریز شده ۲۰ درصد به‌عنوان سهم صندوق توسعه ملی به حساب مربوطه واریز می‌شود. تنها واریز بیست درصد (۲۰٪) از وجوه حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی توسط بانک مرکزی به صندوق ملی توسعه در بند «ح» لایحه منظور شده است.
۳	ماده (۸۵)	تداوم فعالیت حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت موضوع ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۶/۳ با اعمال اصلاحات و تغییرات.	در جزء «ه» بند «۱۲» ماده واحده در مورد اینکه مابه‌التفاوت قیمت نفت با قیمت‌های مصوب در بودجه باید به حساب ذخیره ارزی واریز شود، حکمی وجود ندارد. تهیه آیین‌نامه اجرایی سازوکار تسویه حساب خزانه‌داری کل کشور با شرکت‌های دولتی تابعه وزارت نفت و توانیر حسب مورد) با استفاده از روش‌های پیش‌بینی‌شده شامل رد دیون و یا حساب ذخیره ارزی و همچنین قراردادی که وزارت نفت به نمایندگی از طرف دولت با شرکت‌های مزبور در چارچوب مفاد این بند برای عملیات نفت، گاز و پالایش و پخش منعقد خواهد نمود.

ردیف	(ماده/تبصره/بند/جزء)	رویکردهای برنامه پنجم در حوزه نفت و گاز	نتیجه انطباق مواد قانون برنامه پنجم با لایحه بودجه سال ۱۳۹۰
۴	ماده (۱۲۵)	اختیار وزارت نفت نسبت به صدور پروانه اکتشاف، توسعه و تولید مورد نیاز برای بهره‌برداری از حداکثر ظرفیت‌ها برای توسعه میدان‌های نفت و گاز و افزایش تولید صیانت شده با حفظ ظرفیت تولید سال ۱۳۸۹ تا سقف تولید اضافه روزانه یک میلیون بشکه نفت خام و دوست‌وپنجاه میلیون مترمکعب گاز طبیعی با اولویت میداین مشترک، با تأکید بر توسعه میدان گاز پارس جنوبی، پس از تصویب توجیه فنی و اقتصادی طرح‌ها در شورای اقتصاد و درج در قوانین بودجه سنواتی و نیز مبادله موافقتنامه با معاونت.	به‌صورت کلی در جزء «الف» بند «۱۲» آمده است. این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.
۵	بند «ب» ماده ۱۲۵	تکلیف دولت در تدوین «سند ملی راهبرد انرژی کشور» به‌عنوان سند بالادستی بخش انرژی برای یک دوره زمانی بیست‌وپنج ساله ظرف حداکثر ۶ ماه پس از تصویب قانون برنامه.	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.
۶	تبصره بند «ب» ماده (۱۲۵)	تکلیف وزارت نفت در تدوین «برنامه اجرایی طرح جامع انرژی کشور» را ظرف ۱۲ ماه پس از تصویب قانون سند ملی راهبرد انرژی کشور.	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.
۷	ماده (۱۲۶)	اختیار وزارت نفت در شناسایی و اکتشاف هرچه بیشتر منابع نفت و گاز در سراسر کشور و نیز انتقال و به‌کارگیری فناوری‌های جدید در عملیات اکتشافی، در کلیه مناطق کشور به استثنای استان‌های خوزستان، بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد با تأکید بر مناطق دریایی و خشکی مشترک با همسایگان که عملیات اکتشافی مربوط با خطرپذیری (ریسک) طرف قرارداد انجام و منجر به کشف میدان قابل تولید تجاری شود، در قالب ارقام مذکور در ماده (۱۲۵) این قانون و در قالب بودجه‌های سنواتی کل کشور و تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با معاونت و انعقاد قرارداد مربوطه.	در جزء «الف» بند «۱۲» به‌صورت کلی ذکر شده است. این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.
۸	ماده (۱۲۶)	اختیار وزارت نفت در تکمیل دو پالایشگاه میعانات گازی «ستاره خلیج فارس» و «فارس» با ظرفیت اسمی به ترتیب ۳۶۰ هزار و ۱۲۰ هزار بشکه به‌صورت سرمایه‌گذاری و یا تسهیلات در قالب وجوه اداره شده، در چهارچوب بودجه سنواتی از محل منابع داخلی شرکت‌های تابعه و منابع خارجی ترجیحاً با مشارکت بخش‌های خصوصی و تعاونی پس از تأیید شورای اقتصاد.	در جزء «الف» بند «۱۲» به‌صورت کلی ذکر شده است. این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.
۹	ماده (۱۲۸)	اختیار وزارت نفت در اعطای تسهیلات در قالب وجوه اداره شده برای سرمایه‌گذاری بخش‌های خصوصی و تعاونی در طرح‌های تکمیل پالایشگاه‌های موجود شامل بهینه‌سازی و بنزین‌سازی با تصویب شورای اقتصاد، از محل منابع داخلی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران.	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.

نتیجه انطباق مواد قانون برنامه پنجم با لایحه بودجه سال ۱۳۹۰	رویکردهای برنامه پنجم در حوزه نفت و گاز	(ماده/تبصره/بند/جزء)	ردیف
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.	تکلیف وزارت نفت در راستای اعمال حق حاکمیت و مالکیت بر منابع نفت و گاز و انجام وظایف قانونی خود از جمله ایجاد مدیریت اکتشاف، توسعه و تولید و همچنین تجهیز پست‌های سازمانی، و به‌کارگیری نیروهای متخصص لازم.	بند «الف» ماده (۱۲۹)	۱۰
بند «الف» جزء «۱۲» ماده واحده، تکلیف شرکت‌های تابعه وزارت نفت در خصوص تولید صیانتی.	انجام فعالیت‌های اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید نفت و گاز و همچنین اتخاذ ضوابط تولید صیانتی، پروانه بهره‌برداری بدون حق مالکیت نسبت به صادرات نفت و گاز تولیدی، براساس طرح مصوب، بر عملیات اکتشاف، توسعه و تولید توسط شرکت‌های تابعه وزارت نفت و شرکت‌های صاحب صلاحیت.	بند «ب» ماده (۱۲۹)	۱۱
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست، اما در شماره طبقه‌بندی ۴۰۶۱۸۰۱۴ اعتبار ۱۲۰ میلیارد ریالی برای ایجاد فراسامانه ملی هوشمند اندازه‌گیری و هویت انرژی با سال شروع ۱۳۹۰ گنجانده شده است.	ایجاد و راه‌اندازی سامانه یکپارچه کنترل و اندازه‌گیری میزان تولید، فرآورش، انتقال، پالایش، توزیع و صادرات نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه.	بند «ج» ماده (۱۲۹)	۱۲
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.	اختصاص سالیانه یک درصد (۱٪) از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای شرکت‌های تابعه وزارت نفت، برای ایجاد ظرفیت (پتانسیل) جذب، توسعه فناوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و به‌کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری‌های موجود و بومی‌سازی آنها و کاهش شدت انرژی در راستای افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت.	بند «د» ماده (۱۲۹)	۱۳
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست، اما موضوع برداشت صیانتی و افزایش تولید در بند «الف» جزء ۱۲ ماده واحده مورد توجه قرار گرفته است.	تکلیف وزارت نفت در سال اول برنامه برای افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول برنامه به میزان یک درصد (۱٪) و همچنین تهیه برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی.	ماده (۱۳۰)	۱۴
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست.	تکلیف وزارت نفت در افزایش خدمات سوخت‌رسانی به کشتی‌ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی در خلیج فارس و دریای عمان به میزان سالانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از طریق بخش غیردولتی و تهیه و اجرای طرح جامع مربوط و حمایت لازم از بخش‌های غیردولتی در این خصوص.	ماده (۱۳۱)	۱۵
این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست، اما در شماره طبقه‌بندی شماره ۳۱۰۳۱۰ اعتباری معادل ۱۱،۵۴۴،۰۰۰ پیش‌بینی شده است.	تکلیف دولت در اختصاص دو درصد (۲٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی را به ترتیب یک‌سوم به استان‌های نفت‌خیز و گازخیز و دوسوم به شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه‌یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سنواتی.	ماده (۱۳۲)	۱۶

نتیجه انطباق مواد قانون برنامه پنجم با لایحه بودجه سال ۱۳۹۰	رویکردهای برنامه پنجم در حوزه نفت و گاز	ماده/تبصره/بند/جزء)	ردیف
<p>– این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ قابل رصد نیست، ولی اهداف در جزء «الف» بند «۱۲» به صورت کلی ذکر شده است.</p> <p>– در بند «الف» جزء «۱۲» ماده واحده، ۱۰ درصد از ارزش تولید نفت خام و میعانات گازی به عنوان سهم شرکت‌های تابعه وزارت نفت قلمداد شده است درحالی که طبق قانون برنامه این سهم فقط اختصاص به مصارف سرمایه‌ای شرکت ملی نفت دارد.</p>	<p>تکلیف وزارت نفت نسبت به:</p> <p>– تولید صیانتی میدان‌های نفتی و گازی در طی سال‌های برنامه به توالی با حداقل ده درصد (۱۰٪)، بیست درصد (۲۰٪)، پنجاه درصد (۵۰٪)، هفتادوپنج درصد (۷۵٪) و صد درصد (۱۰۰٪) از آن میادین،</p> <p>– تخصیص سالانه ده درصد (۱۰٪) از ارزش نفت خام و میعانات و مایعات گازی تولیدی پس از واریز به خزانه برای انجام عملیات مربوطه به شرکت‌های تابعه وزارت نفت تخصیص،</p>	ماده (۲۲۹)	۱۷

نتیجه‌گیری

۱. در برنامه راهبری امور بهینه‌سازی انرژی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ یک طرح جدید با عنوان ایجاد فراسامانه هوشمند اندازه‌گیری و مدیریت انرژی آغاز خواهد شد.
۲. از مجموع ۱۳ ردیف برنامه کلان فصل انرژی، چهار برنامه آن مورد بررسی قرار گرفته شده است و با توجه به اینکه برآورد عملکرد این برنامه‌ها مالی بوده، باید عملکرد فیزیکی نیز با آن مقایسه شود که در این صورت می‌توان گفت که عملکرد فیزیکی برنامه‌ها نسبت به عملکرد مالی آن کمتر است.
۳. با توجه به ناچیز بودن اعتبار عمومی طرح تحقیق و پژوهش در امور نفت و گاز و همچنین طرح گازرسانی به روستاها، عملکرد فیزیکی این طرح‌ها باید در قالب کل منابع پنج‌ساله برنامه چهارم توسعه نفت و گاز بررسی شود.

منابع و مأخذ

۱. قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.

شماره مسلسل: ۱۰۷۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: روند تغییر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های راهبردی انرژی - بهینه‌سازی امور انرژی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: بهروز رازانی

ناظران علمی: ایرج مهرآزما، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹/۱۲/۲۸